

Antwerpen, donderdag 21 oktober 2010

Dhr. Mehmet ÜSTÜN
Voorzitter van het departement Islam Onderwijs &
vzw Centrum Islamonderwijs Vlaanderen (Erkende instantie)

Geachte,

Op maandag 8 november organiseert de vzw Universitair Centrum Sint-Ignatius Antwerpen (UCSIA) voor het eerst de gemeenschappelijke studiedag getiteld 'Ontmoeting in veelheid' voor een driehonderdtal leerkrachten rooms-katholieke godsdienst en islam uit het officiële en het vrije secundair onderwijs in het Provinciehuis te Antwerpen.

Graag nodigen we u uit om op maandag 8 november om 09:30 uur bij de start van het programma een inleidend woord te brengen van een vijftal minuten.

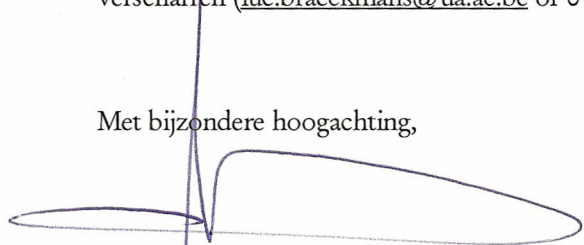
Deze studiedag werd voorbereid in samenwerking met de inspecteurs-adviseurs rooms-katholieke godsdienst en de inspecteurs islamitische godsdienst.

UCSIA organiseerde in samenwerking met de inspecteurs rooms-katholieke godsdienst reeds 5 à 6 jaar studiedagen en organiseert sinds 2009 ook een pedagogisch programma in samenwerking met de inspecteurs islam. Gezien beide projecten sterk worden geapprecieerd door de medeorganisatoren en de doelgroep, nam UCSIA het initiatief om een studiedag in te richten voor beide doelgroepen samen. We zijn er van overtuigd dat er heel wat raakpunten en thema's zijn om een interessant programma uit te werken voor deze leerkrachten.

In bijlage treft u het uitgewerkte programma voor deze pedagogische studiedag.

We zouden bijzonder erkentelijk zijn voor uw toezegging. Ik zal u graag nadere toelichting verschaffen (luc.braeckmans@ua.ac.be of 0474/22 33 95).

Met bijzondere hoogachting,

Prof. dr. Luc Braeckmans,
Academisch Onderdirecteur

Prof. dr. Walter Nonneman
Afgevaardigd bestuurder

UCSIA Studiedag
voor leerkrachten RK godsdienst en Islam

De ontmoeting in veelheid

Provinciehuis, Antwerpen
Maandag 8 november 2010

PROGRAMMA

De ontmoeting in veelheid	
09:00	<i>Ontvangst met koffie</i>
09:30	Welkom Prof. Dr. Luc Braeckmans, onderdirecteur, UCSIA Dhr. Mehmet Üstün, voorzitter van het departement Islam Onderwijs & vzw Centrum Islamonderwijs Vlaanderen (Erkende instantie) – te bevestigen
09:40	Bezinningsmoment : Koran recitatie
09:45	Het belang van het confessionele vak voor de cohesie in de samenleving: RK godsdienst <i>Prof. Dr. Bert Roebben, Professor religieuze educatie aan het Instituut voor Katholieke Theologie, Universiteit van Dortmund</i> In een context van globalisering en pluralisering hebben kinderen en jongeren recht op kwaliteitsvolle religieuze educatie. Kennis verwerven over religies, spirituele ervaringen opdoen en zich een taalspel eigen maken om het religieuze fenomeen ter sprake te brengen behoren tot de sleutelcompetenties die in het godsdienstonderricht ingeoeffend worden. In Vlaanderen, Nederland en Duitsland wordt het vak in een confessionele setting aangeboden. Toch zijn de uitwerkingen lokaal erg verschillend. Ik houd een pleidooi om – met het oog op sociale cohesie in Vlaanderen – kinderen en jongeren toe te rusten voor de interspirituele dialoog, zoals die concreet verankerd is in de religieuze diversiteit en herkomst in de klas. Ik ontwikkel daarbij een diversiteitsdidactiek die het ‘spiritueel leren in de aanwezigheid van de religieuze ander’ centraal stelt. Het belang van het confessionele vak voor de persoonsontwikkeling van jongeren: Islam <i>Dr. Johan Meuleman, docent Postacademische vorming: Verdieping in de islamitische godsdienst, CEMIS, Universiteit Antwerpen</i> In deze voordracht zal het belang van het “confessionele vak” in het onderwijs besproken worden. De lezing zal zich concentreren op het islamitische godsdienstonderwijs op scholen en het belang daarvan voor de persoonsontwikkeling van islamitische jongeren. Bijzondere aandacht zal besteed worden aan de implicaties van recente ontwikkelingen in de didactiek en de godsdienstdidactiek en van hedendaagse maatschappelijke ontwikkelingen. We

betogen dat die ontwikkelingen belangrijke consequenties hebben voor het karakter van het godsdienstonderwijs, maar het belang van dat onderwijs voor de ontwikkeling van jongeren op zichzelf onverlet laten. Ook zullen we ingaan op bepaalde elementen in de intellectuele en didactische traditie van moslims die de ontwikkeling van moslimjongeren als dynamische – aankomende – burgers van de hedendaagse, pluriforme samenleving belemmeren en manieren waarop die belemmeringen opgeheven kunnen worden.

11:00 *Koffiepauze*

11:30 **Hermeneutisch godsdienstonderwijs in het spanningsveld van pluriformiteit en diffuse religiositeit**

Dr. G.M. Speelman, docent Godsdienstwetenschappen/Islam, Theologische Universiteit Kampen

In de moderniteit zijn religieuze ‘cumulatieve tradities’ gaan schuiven. Geloofsoverdracht vindt niet meer (overal) plaats in een vanzelfsprekend samenspel van ‘thuis’, ‘school’ en ‘kerk’. Zelfs waar men de tradities wel kent en benoemt, is de eigen innerlijke beleving van die tradities veranderd, afgezwakt. Ik laat dit zien aan de hand van ontwikkelingen binnen de moslimgemeenschap, die relatief nieuw zijn. Ook moslimjongeren, hoewel zij zich meestal meer actief bewust zijn van hun islamitische roots dan jongeren van kerkelijke milieus, worden geconfronteerd met secularisatietendensen. In het spoor van Olivier Roy interpreteer ik secularisatie hier als: de-territorialisatie (of de-culturalisatie), de-institutionalisatie en pluralisatie.

Deze drie tendensen tezamen leiden onder moslims in Nederland tot een drietal ontwikkelingen: de fundamentalistische weg, de verinnerlijkende weg en de ‘dialogo-met-de-cultuur’ weg. Dat geldt mutatis mutandis voor jongeren van andere religieuze richtingen. Wat kan in zo’n context het confessionele vak toevoegen om jongeren toe te rusten tot het maken van eigen keuzes?

Ik pleit voor het ontwikkelen van hermeneutische competenties bij de vakleerkracht. De rol van de leerkracht als hermeneutisch competente gids houdt in: zelfreflectie, kennis van zaken, perspectiefwisseling, een vraaghouding en bewegelijkheid.

Daarmee is de race niet gelopen! De leerkracht werkt immers niet in een vacuüm, maar moet zich verstaan met een steeds bureaucratischer opererend onderwijsveld. Daarmee wordt hij of zij afgerekend op meetbare resultaten. Het accent bij hermeneutische competenties leggen betekent ook wat voor de organisatie als geheel: die van de school en die van de ‘zendende instantie’.

12:00 **Panel met 3 sprekers en Gedachtewisseling met de zaal**

Moderator: Prof. Dr. Luc Braeckmans, onderdirecteur, UCSIA

13:00 *Lunch*

14:30 **Bezinningsmoment : psalm**

14:35 **Het belang van het confessionele vak voor de cohesie in de samenleving: Islam**

Dr. Sergio Scatolini, docent Islamitische religieuze opvoeding, Groep T, Leuven

'Wat we nodig hebben is een bewustzijnswending die proportioneel is met de verandering in de globale maatschappij'. (Phil Gang).

Sommige van de knooppunten tussen verschillende bevolkingsgroepen hebben te maken met perspectieven en definities, andere met verlangens en doelstellingen. Een van de grote misverstanden tussen niet-westerse moslimmaatschappijen en de westerse mentaliteit heeft bijvoorbeeld te maken met de definitie van wat ‘wetenschap’ is en inhoudt. Wanneer

ze dezelfde woordelijke vraag stellen of de Qoer'ân tot 'wetenschap' kan leiden, zijn ze inhoudelijk bezig met twee zeer uiteenlopende kwesties. Veel wordt 'lost in translation'.

In deze voordracht zal het levensbeschouwelijk onderwijs in Vlaanderen besproken worden en niet elders. Het gaat dus niet over het 'traditionele LB onderricht', maar over hoe het anders zou kunnen. Hoewel deze voordracht vanuit de islamitische hoek opgevat is, zal het een kritische reflectie proberen te zijn, waardoor ook *autokritisch*.

In het laatste twintigtal jaren is er veel veranderd, zelfs de definitie van de 'goede lerende' (die veel meer is dan de traditionele 'leerling') is gewijzigd.

DE GOEDE LERENDE... [NU]	DE ONTOEREIKENDE LERENDE... [VOORHEEN]
verwelkomt problematische situaties	zoekt naar eenduidigheid
verdraagt ambiguïteit	wordt gedestabiliseerd door ambiguïteit
zoekt naar alternatieve oplossingen	wil tot maar één mogelijkheid komen
is kritisch	is zelfzeker van zijn waarheden
blijft zijn doelstellingen analyseren	verdraagt weinig kritische analyse van zijn waarheden
staat open voor alternatieven	wil alles tot één positie herleiden

Bewust van het veranderde en steeds veranderende educatieve landschap, stelt deze voordracht vier suggesties voor ten einde ons LB onderwijs verder af te stemmen op de complexe werkelijkheid van ons 'nieuw Vlaanderen', namelijk een focus: op de dialogische zoektocht naar kennis, op samenwerking, op samenleven en op spiritualiteit.

15:10 Voorstelling workshops

Prof. Dr. Luc Braeckmans, onderdirecteur, UCSIA

15:15 Workshops

Algemene sessie

- *De Moslimleerling in mijn klas*
Mohamed CHATOUANI, Erasmushogeschool Brussel

1ste graad:

- *Het geloof in het hiernamaals en de rituelen van de dood*
Aysel BAYRAKTAR, 'Het Molentje' Lier en Stedelijke Basisschool Geel
Alex VANDERWAEREN, Sint-Jozefscollege, Aarschot
- *Tijd en ruimte: de religieuze kalender en haar feestdagen*
Myriam HAELVOET en Claude HERMANS, Regina Pacis Instituut Brussel
Ismiguzel OKUR, Koninklijk Technisch Atheneum Gent

2de graad:

- *Op reis in elkaars wereld: waarden in Islam en Christendom*
Tezcan TURKBEN, KA Tongeren en CVO-Step Hasselt
Fabienne BOUCKAERT, Sint-Annacollege, Antwerpen
- *Moslims en Christenen binnenstebuiten (of het verschil tussen schijn en werkelijkheid?)*
Brahim LAYTOUSS, VIP school Gent
Dimitri MEURRENS, Instituut Maris Stella Sint-Agnes, Borgerhout
- *De confrontatie tussen jongeren en de rijke teksttraditie van islam en christendom*
Els LUYCKX, Scheppersinstituut Antwerpen

Halime SERTKAYA

3de graad:

- *Gemeenschappelijke heiligen en profeten*
Naïma LAFRARCHI, Koninklijk Atheneum Mechelen
Linda GEYPEN, De Dames Antwerpen
- *Hoe gebruik ik bronnen, citaten en impulsen: hoe geef ik les over de andere godsdienst?*
Hacer DÜZGÜN, Koninklijk Atheneum Maasmechelen
Tomas BRUYLAND, Sint Angela Tildonk Haacht
- *Symbolen, tekens en rituelen: het huwelijk*
Ilknur SURUPCU, Koninklijk Technisch Atheneum 2 Diest
Peter DELEN, Sint Norbertus Instituut Antwerpen
- *Het verrijzenisgeloof*
Mohamed EL FILALI, Koninklijk Atheneum Antwerpen
Wim DESAIR, Montfortcollege, Rotselaar

16:30 Einde

STUURGROEP

- Ahmed Azzouz, inspecteur-adviseur islamitische godsdienst provincie Antwerpen
- Omer Berktas, inspecteur-adviseur islamitische godsdienst Limburg
- Mohamed Chatouani, Opleiding Erasmus Hogeschool
- Luc Braeckmans, UCSIA
- Malik Al Asmar, inspecteur-adviseur Islamitische godsdienst Oost- en West-Vlaanderen
- Sara Mels, UCSIA
- Jacques Michielssens, inspecteur-adviseur R-K godsdienst RKG Brugge (secundair) en praktijklectoren academische lerarenopleiding
- Barbara Segaert, UCSIA
- Ronald Sledsens, inspecteur-adviseur R-K godsdienst RKG Antwerpen (Secundair)
- Jos van Rompay, Inspecteur-adviseur RKG Mechelen-Brussel (Basisonderwijs en secundair onderwijs)

INLICHTINGEN

Sara Mels

UCSIA

Prinsstraat 14

2000 Antwerpen

Tel: 03 265 45 99

Fax: 03 707 09 31

e-mail: sara.mels@ua.ac.be

website: www.ucsia.org

PRAKTISCHE INFORMATIE

Doelgroep:

leerkrachten r.-k. godsdienst en Islam, gewoon secundair onderwijs

Datum:

Maandag 8 november 2010

9:30 uur – 16:30 uur (onthaal vanaf 09:00 uur)

Plaats:

Provinciehuis, Antwerpen

Koningin Elisabethlei 22

2018 Antwerpen

Wegbeschrijving op:

<http://www.provant.be/bestuur/kennismaking/provinciehuis/>

http://www.provant.be/adressen/bestuur/adresitem_provinciebestuur.jsp?referer=tcm:7-10004-64